

Innspill til ny avtale mellom Klima- og miljødepartementet og Enova om forvaltningen av midler fra Klima- og energifondet frem til 2028

Eyde-klyngen viser til invitasjon til å gi innspill til ny styringsavtale med Enova om forvaltning av midler fra Klima- og energifondet. Vi takker for muligheter til å gi innspill til ny styringsavtale.

Enova er et svært viktig virkemiddel for reduksjon av klimagassutslipp fra industrien. Styringsavtalen må tilpasses industriens arbeidsmåte med kontinuerlige og langsiktige forbedringer. Prosjekter som realiserer utslippskutt eller energisparing ved bruk av tilgjengelig teknologi må være støtteberettiget.

Vi ønsker at den nye styringsavtalen for 2025-2028 gir Enova i oppdrag å støtte opp om tiltak som:

- 1) reduserer klimagassutslipp,
- 2) øker tilgangen på fornybar energi gjennom effektivisering
- 3) bidrar til grønn omstilling, f.eks. gjennom mer effektiv ressursutnyttelse og økt resirkulering.

Eyde-klyngen er opptatt av at midlene fra klima- og energifondet brukes mest mulig effektivt. Vi anbefaler derfor at *støtte som hovedregel prioriteres til prosjekter med høyest klima- eller energieffekt per støttekrone. Vårt innspill innebærer at Enova i neste avtaleperiode skal støtte opp om tiltak som tar i bruk eksisterende teknologi. Investeringer i tilgjengelig teknologi vil raskt kunne gi store klima- og energieffekter. Dette er avgjørende for at Norge skal nå klima- og energimål som vi har forpliktet oss til.*

Eyde-klyngen foreslår også at ny styringsavtale inneholder tallfestede styringsmål for reduksjoner i klimagassutslipp og energibruk. Begrunnelsen for dette er at det er kort tid til klima- og energimålene som er vedtatt for 2030 skal nås. Det gir derfor mening å konkretisere forventningene til Enovas bidrag til måloppnåelsen. Tallfestede styringsmål vil kunne bidra til at begrensede støttemidler kanaliseres til de prosjektene som har høyest effekt per støttekrone. I tillegg foreslår Eyde-klyngen at Enova fortsatt kan ha en friere rolle i kunne å støtte opp om teknologiutvikling og innovasjon som bidrar til reduksjon av klimagassutslipp eller fremstilling av lavutslippsmaterialer frem mot lavutslippssamfunnet i 2050.

Iht. dagens styringsavtale er ett av Enovas delmål å bidra til reduserte ikke-kvotepliktige utslipp frem mot 2030. Eyde-klyngen mener at den nye styringsavtalen ikke bør skille mellom utslippsreduksjoner i kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Mange gode utslippsreducerende tiltak i industrien vil ikke bli gjennomført, fordi tiltakene ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme uten risikoavlastning. Kvotepriene alene er ikke tilstrekkelig til å utløse alle investeringer. Det trengs også støtte fra Enova som virker parallelt med kvotepriene, der disse to virkemidlene til sammen vil være utløsende for en investering.

Økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering er nødvendig for å realisere raske kutt i klimagassutslipp og for å sikre kraft til industriell vekst og elektrifisering i alle deler av samfunnet. *Det er i dag et stort potensial for energieffektivisering på tvers av sektorer.* Energikommisjonen sier potensialet for energieffektivisering er mellom 1 og 5 TWh innen 2030 bare i prosessindustrien alene. Enova har omfattende erfaring med risikoavlastning til energiprojekter, både i industri og bygg. Dagens energisituasjon, der vi opplever mangel på fornybar energi til industrien, tilsier at energieffektivisering er et område som bør styrkes i den nye styringsavtalen. For å utløse potensialet for energisparing er det avgjørende at Enova kan støtte energieffektivisering i industriproduksjon ved hjelp av moden teknologi som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsom, uten å forskjellsbehandle kvotepliktige og ikke-kvotepliktige bedrifter.

Eyde-klyngen mener også at det bør vurderes å etablere en teknologinøytral og rettighetsbasert støtteordning for energisparing, der bedriftene kan få *en gitt kronesats i tilskudd pr kWh spart energibruk.* Dette vil gi et kraftfullt insentiv til helhetlig tilnærming til energieffektivisering i bedrifter.

Eyde-klyngen opplever at Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva over tid har styrket innsatsen innen sirkulærøkonomi. Samtidig mangler det gode næringsrettede virkemidler for sirkulærøkonomi i investerings-/markedsintroduksjonsfasen. Dette taler for at Enova må kunne gi risikoavlastning til prosjekter som bidrar til *avfallsreduksjon, samt økt ressursutnyttelse av avfall og biprodukter/sidestrømmer, herunder også utvikling av industrielle symbioser.* For denne type prosjekter er det ikke gitt at utslippsreduksjoner kommer i Norge. Det må derfor legges til grunn et globalt perspektiv, der miljøforbedringer kan realiseres i verdikjeden for lavutslippsprodukter.

I det følgende finnes våre konkrete innspill formål og delmål i en ny styringsavtale med Enova:

Forslag til nytt formål i avtalen

Enova og Klima- og energifondets formål bør være å bidra til å nå Norges klimagassforpliktelser på en kostnadseffektiv måte og å støtte opp om grønn omstilling i tråd med Norges nasjonale miljømål.

Forslag til nye delmål i avtalen

Klima:

- *Realisere reduksjon av minst X millioner tonn klimagassutslipp i kvotepliktig sektor*
- *Realisere reduksjon av minst X millioner tonn klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor*

Energi

- *Realisere X TWh energisparing i industri*

- *Realisere X TWh energisparing/bygningsintegrert produksjon av fornybar energi i yrkesbygg*
- *Realisere X TWh energisparing/bygningsintegrert produksjon av fornybar energi i boligbygg*

Grønn omstilling

- *Legge til rette for sirkulærøkonomi gjennom økt ressursutnyttelse av avfall og industrielle biprodukter/sidestrømmer, samt utvikling av produkter med lave klimagassutslipp over produktenes levetid.*
- *Bidra til teknologiutvikling og innovasjon som bidrar til reduksjon av klimagassutslipp eller fremstilling av lavutslippsmaterialer eller - produkter frem mot lavutslippssamfunnet i 2050.*

Delmålene skal nås gjennom en kostnadseffektiv bruk av midlene fra Klima- og energifondet. Dette betyr at støtte i utgangspunktet bør prioriteres til prosjekter med høyest måleffekt per støttekrone.